

Dèficits detectats en les actuacions policials a domicili

El Síndic ha rebut queixes de ciutadans que es concreten en la disconformitat amb el procediment que va utilitzar la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra quan va accedir a l'interior dels seus domicilis.

Les queixes fan referència, d'una banda, al desacord amb les actuacions policials en la pràctica de la diligència d'entrada i escorcoll en el marc d'un procediment judicial; de l'altra, al desacord amb la intervenció de la policia en l'atestat policial instruït per la presumpta comissió d'un delictes.

En tots els casos la finalitat de les actuacions, siguin policials o judicials, és la detenció de la persona que s'estava investigant. Dues de les queixes també posen de manifest que en la pràctica d'aquestes diligències no s'ha tingut prou en compte l'interès dels menors que eren presents el dia dels fets.

L'actuació policial s'ha d'adequar a la legalitat i als procediments interns de treball

En la pràctica de la diligència d'entrada i escorcoll a domicili els agents d'investigació i el secretari judicial hi accedeixen un cop els efectius de la Comissaria General de Recursos Operatius asseguren les estances dels immobles. Segons la Direcció General de la Policia, en la pràctica d'aquestes diligències es prenen les mesures de seguretat que es consideren necessàries per tal que la intervenció es desenvolupi amb el màxim de garanties. En aquest sentit, els agents de la unitat d'intervenció que hi accedeixen en primer lloc porten armes llargues en disposició de ser utilitzades en cas de necessitat i per repel·lir una possible agressió armada des de l'interior del domicili.

En les entrades a domicilis on hi ha indicis de risc elevat per a la integritat física dels ocupants i dels funcionaris actuants, es duen a terme gestions d'investigació prèvies que se centren en l'obtenció de dades respecte de la resta de persones que habiten el domicili, tenint en compte la possible tinença d'armes i/o explosius, antecedents violents i la presència d'animals perillosos. En aquests casos, i amb la dis-

posició judicial prèvia, l'entrada es duu a terme emprant l'ús de la força per violentar els accessos a l'immoble i assegurar el lloc.

En els casos en què no hi ha indicis de risc està previst que els agents policials facin l'entrada trucant a la porta, sense cap ús de la força, i que informin dels motius de la presència policial i/o judicial al domicili i acreditin la seva condició d'autoritat policial.

Cal un procediment normalitzat de treball que estableixi la pràctica de la diligència d'entrada i escorcoll a domicili

Si l'entrada és conseqüència d'un atestat policial instruït per la presumpta comissió d'un delictes, es comissiona una patrulla al domicili de la persona interessada per detenir-la. En aquest sentit, tampoc no està previst fer ús de la força. Un cop la persona interessada obre la porta del domicili els agents fan les comprovacions d'identitat necessàries i la informen dels motius de la detenció.

En cadascuna de les queixes analitzades, la pràctica d'entrada i d'escorcoll i la detenció de la persona investigada se centrava únicament en un dels habitants, i no es feia extensiva a altres persones del seu entorn familiar i/o íntim, ja que no estaven vinculades als fets delictius objecte d'investigació. No obstant això, l'estudi de les queixes posa de manifest que l'actuació policial també es va estendre més enllà de la persona que s'estava investigant, com ara la dona del detingut i/o els fills o germans menors d'edat d'aquest, sense que s'adoptessin mesures orientades a protegir-los i a impedir l'efecte contraproductiu que la pràctica d'una diligència o actuació d'aquesta dimensió pot tenir sobre la resta de residents.

Així, en el cas dels menors, es constata que les actuacions judicials es van fer en presència seva sense que s'adoptés cap mesura o precaució orientada a la seva guarda, més enllà de facilitar-los la presència d'una agent acompanyant.

Per aquest motiu, el Síndic ha recordat al Departament d'Interior el contingut de la Llei 14/2010, sobre els drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, que atribueix a tots els poders

públics, entre els quals s'inclou la policia, de vetllar pel respecte efectiu dels drets dels infants i d'adequar les seves actuacions al seu contingut, no només en les intervencions específicament adreçades a menors, sinó en qualsevol actuació en què pugui resultar afectat un infant o adolescent de manera indirecta, com ha succeït en els casos analitzats.

D'acord amb això, el Síndic ha suggerit al Departament d'Interior que elabori un procediment normalitzat de treball que estableixi els criteris i els principals aspectes que cal tenir en compte en la pràctica de la diligència d'entrada i escorcoll, i que inclogui un protocol específic d'actuació en els casos en què hi pugui haver menors al domicili.

Cal un protocol específic d'actuació en els casos en què hi pugui haver menors al domicili

El Departament ha informat que agraeixen els suggeriments formulats i que, en la mesura que sigui possible, es duran a terme totes les actuacions que es considerin pertinents.

Respecte al cas estudiat de diligència d'entrada i escorcoll a domicili amb caràcter sorpresa, i en particular, pel que fa a l'ús de la força en la immobilització de la parella de la persona investigada, el Departament d'Interior assenyala que no és

possible facilitar informació atesa l'obertura d'unes diligències penals i atès el requeriment del jutjat competent per a la identificació de l'agent que va immobilitzar la persona interessada.

Davant d'això, el Síndic recorda al Departament que la intervenció de la institució en aquest assumpte no s'adreça a depurar presumptes responsabilitats dels agents que van intervenir-hi, la qual cosa correspon al jutjat competent, sinó en tot cas se situa en el pla preventiu per comprovar que l'actuació policial s'ajusta no sols a la legalitat, sinó als instruments de què disposa el Departament per a l'exercici de les seves funcions.

El Síndic també conclou que l'existència de diligències penals no és un obstacle perquè una actuació policial s'investigui ni perquè s'examine l'actuació dels agents des del punt de vista disciplinari, sempre que es posposi tota resolució fins que es dicti sentència ferma. I més quan en el cas examinat hi ha un informe d'urgència del mateix dia de la intervenció que diagnostica que la persona interessada presenta diverses contusions per agressions físiques.

En aquest sentit, el Síndic suggereix que el Departament resolgui obrir una informació reservada amb l'adopció, si s'escau, de les mesures cautelars oportunes. Com a resposta, el Departament informa que s'ha fet així, però que es va determinar que no era convenient continuar la investigació, atès que s'havien instruït les diligències penals relacionades amb els fets.

Queixa 02763/2011

La persona interessada denuncia que uns agents dels Mossos d'Esquadra van irrompre a casa seva esbotzant la porta, tot i que no s'havia negat a obrir-los. Exposa que al seu marit el van llençar a terra i el van emmanillar. A ella la van colpejar contra la paret, la van estirar a terra mentre la immobilitzaven i li van trepitjar la mà fins a un produir-li un tall de quatre centímetres.

El Departament d'Interior informa que la pràctica de la diligència d'entrada i escorcoll al domicili es fa en compliment d'una ordre del jutjat d'instrucció. Sobre com es va dur a terme la immobilització, el Departament tan sols comunica que s'han obert diligències penals arran de la denúncia presentada per la persona interessada.

Davant d'això, el Síndic reitera la informació sol·licitada. En vista de l'informe emès, es posa de manifest que la Direcció General de la Policia no ha dut a terme cap actuació administrativa per investigar l'actuació de l'agent que va immobilitzar la persona interessada. Per aquest motiu, el Síndic suggereix que es resolgui obrir una informació reservada per determinar si els fets denunciats poden ser objecte d'incoació d'expedient disciplinari amb l'adopció, si s'escau, de les mesures cautelars oportunes.